

04f Merking av funn og prøver i felt

Generelt

For å holde god orden over funn og prøvers proveniens er det viktig med gode system for merking av funnposer og prøvebeholdere i felt. Denne gjennomgangen vil ta for seg forslag til hvordan funn og prøver kan merkes og pakkes. Merk bare at i det følgende beskrives rutiner for merking av *selve funnene og prøvene*, ikke hva som skal dokumenteres generelt under en utgraving.

Merking av funn

Funn pakkes som regel i lynlåposer med skrivefelt. For å skrive på posene er en god og tynn sprittusj eller kulepenn egnet (OBS! Ikke bruk kulepenn ved katalogisering i etterarbeidet).

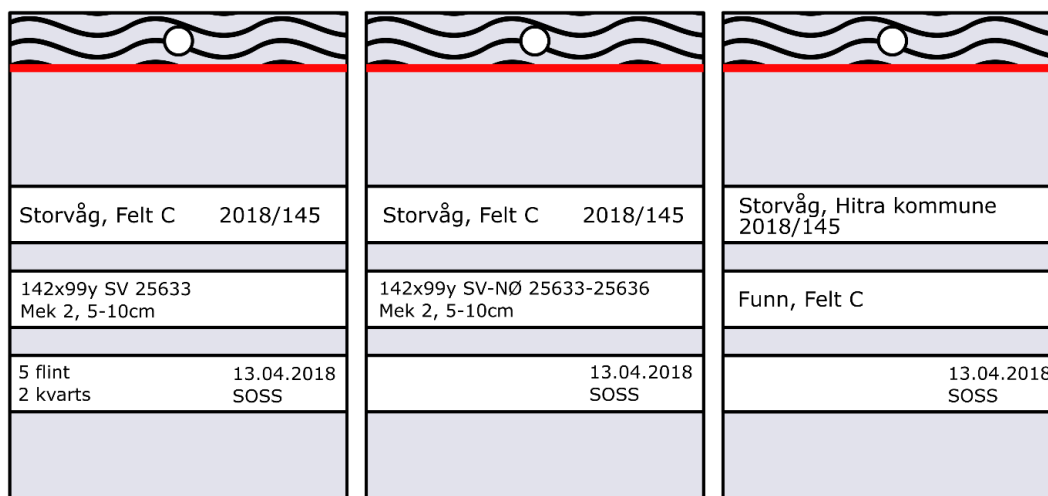
Hvilken informasjon som er med på funnposene er naturligvis opp til hver enkelt feltleder, men det er viktig å sørge for et enhetlig system slik at det ikke blir unødvendig rot i etterarbeidet. Sørg alltid for at funnenes proveniens er utvetydig! Det er imidlertid noen forskjeller på hva som bør stå på poser avhengig av om det er en steinaldergraving eller en annen type utgraving.

Steinalder

Et godt tips er å lage eksempler på kvadrant- og ruteposer som kan henge i brakka eller ved såldestasjonen.

Funnposene merkes med:

- Lokalitetsnavn/felt
- Aksjonsnummer
- Funnkontekst
 - X/Y-koordinater eller struktur-ID
 - Kvadrant
 - Intrasid-ID for kvadrant/rute
 - Mekanisk lag (Mek) eller stratigrafisk lag (Lag)
- Antall funn
- Dato
- Initialer på den som gjorde funnet

Storvåg, Felt C 2018/145	Storvåg, Felt C 2018/145	Storvåg, Hitra kommune 2018/145
142x99y SV 25633 Mek 2, 5-10cm	142x99y SV-NØ 25633-25636 Mek 2, 5-10cm	Funn, Felt C
5 flint 13.04.2018 2 kvarts SOSS	13.04.2018 SOSS	13.04.2018 SOSS

Figur 1: Eksempel på hvordan funnposer (mekanisk graving) kan merkes, med kvadrantpose (venstre), rutepose (midten) og feltpose (høyre). Sistnevnte blir imidlertid fort upraktisk på større felt.

Hvorfor funnposene merkes:

- **Lokalitetsnavn/felt:** For å kunne skille fra andre lokaliteter innenfor prosjektet, eller mellom felt internt på lokaliteten. Også en sikring når funnene tas med inn til museet, hvor det kan være mange som vasker og behandler funn samtidig.
- **Aksesjonsnummer:** Samme grunner som over, bare at dette nummeret gjelder for prosjektet/utgravningen. Dette nummeret blir tildelt i forkant og dermed lagres nummeret digitalt med generell informasjon om prosjektet. Slik sett fungerer det å bruke lokalitetsnavn og aksesjonsnummer som en slags dobbeltsikring.
- **Funnkontekst:** Å kjenne funnenes proveniens, altså hvor de er funnet, har alt å si for gjenstandenes verdi i etterkant. Hvilken informasjon som skrives ned er avhengig av hvilken type kontekst som undersøkes. Er det en mekanisk «kunstig» kontekst, skal koordinater, kvadrant, kvadrantens Intrasis-ID, lag nr. og eventuelt lagtykkelse skrives. Å notere både Intrasis-ID og rutekoordinater fungerer som en sikring mot skrivefeil. Stammer funnet fra en struktur eller annen type innmålt kontekst, noteres strukturens Intrasis-ID og eventuell annen viktig informasjon.
- **Antall funn:** Dette er strengt talt ikke nødvendig, ettersom funnmengde også dokumenteres på digitale skjema, men det kan gjøre det enklere å holde oversikt over funnmengden i posen hvis funn tas ut ol.
- **Dato:** Veldig kjekt for å holde oversikt over progresjon og framgang, men også for å undersøke eventuelle feil eller mangler i dokumentasjonen i etterkant.
- **Initialer:** Gjør det enkelt å identifisere hvem som gjorde funnet.

Det er viktig å reflektere over hvorfor og hvordan funn merkes. Når du gjør et funn er det lett å huske på funnomstendighetene og annen viktig informasjon, men dette glemmes raskt. Noter heller litt for mye om kontekst, enn for lite.

Informasjon om kommune, fylke, gårdsnavn og gårds- og bruksnummer vil som regel ikke være nødvendig så lenge aksesjonsnummeret skrives på posen. Dette sparer også en del tid i felt. Posene skal uansett byttes ut under katalogiseringen i etterarbeidet.

Flateavdekking

På større flateavdekkingsprosjekt blir som regel alle funn målt inn og gitt en intrasis-ID. I slike tilfeller bør IDen relateres til konteksten, slik at all informasjon om hvor funnet kommer fra ligger i intrasis-IDen. Hvis funnet ikke relateres bør det noteres hvilken kontekst funnet stammer fra på posen og/eller i en liste. På denne typen utgravninger vil det imidlertid stort sett holde å notere følgende på posene:

- Lokalitetsnavn
- Aksesjonsnummer
- Funn-ID (Intrasis-ID)
- Dato
- Initialer

Det kan også være kjekt å notere type materiale gjenstanden består av, for eksempel metall, organisk, stein, eller mer spesifikt jern, bronse, bjørkenever osv. Dette kan gjøre det lettere å vite hva som er i for den som skal sørge for gode lagringsforhold i felt.

Storvåg, Felt C		2018/145
Funn ID: 1F3452.1256		
		24.04.2018 SOSS

Figur 2: Eksempel på hva som kan stå på en funnpose fra et flateavdekkingsprosjekt.

Merking av prøver

Merking av prøver foregår i stor grad på samme måte som for funn, og her er proveniens enda viktigere. En prøve uten kontekstinformasjon kastes.

Hvordan du velger å markere prøvene, hvilke rekkefølge informasjonen kommer i osv. er selvfølgelig helt opp til hvert enkelt prosjekt, men her foreslås noen retningslinjer. Hva selve prøvene merkes med vil være avhengig av hvordan du dokumenterer prøvene ellers (lister, tegning, innmåling osv.). Det er imidlertid ofte lurt å markere prøvene med nok informasjon til at du lett kan finne ut hvor de kommer fra. Dette gjør det lettere å finne igjen prøver i felt hvis det er noe du vil sjekke. Dokumentasjon i lister og prøveskjema vil ofte være viktig i tillegg til merking av selve prøven og innmåling.

Prøver merkes med:

- Lokalitetsnavn/felt
- Aksjonsnummer
- Type prøve
- Prøvens Intrasis-ID
- Kontekst
 - Strukturens Intrasis-ID
 - Strukturtype
 - Lagnr.
 - Topp/bunn
- Dato
- Initialer på den som tok ut prøven
- Prøvens orientering (mikromorfologi)

Storvåg, Felt C	2018/145
Makroprøve	
Prøve ID: 4590	
Kontekst ID: 1211	
Stolpehull	
SOSS 13.04.2018	

Figur 3: Eksempel på hvordan en makroprøve kan merkes. «Prøve ID» og «Kontekst ID» kan gjerne forkortes til «PID» og «KID», men dette er avhengig av feltleders ønsker.

Hvorfor prøver merkes:

- **Lokalitetsnavn/felt:** For å kunne skille fra andre lokaliteter innenfor prosjektet, eller mellom felt internt på lokaliteten. Også en sikring når funnene tas med inn til museet, hvor det kan være mange som vasker og behandler funn samtidig.
- **Aksesjonsnummer:** Samme grunner som over, bare at dette nummeret gjelder for prosjektet/utgravningen. Dette nummeret blir tildelt i forkant og dermed lagres nummeret digitalt med generell informasjon om prosjektet. Slik sett fungerer det å bruke lokalitetsnavn og aksesjonsnummer som en slags dobbeltsikring.
- **Type prøve:** Gjør det enklere å sortere og holde oversikt over prøver i felt. Type prøve vil som regel også bli dokumentert ved innmåling.
- **Prøvens Intrasis-ID:** Det aller viktigste å skrive på prøven! Dette er det som relaterer prøven til innmålingen i Intrasis.
- **Kontekst:** Hvor mye som tas med av kontekstinformasjon vil variere fra prosjekt til prosjekt, men noe kontekstinformasjon vil gjøre det enklere å sortere prøvene og holde oversikt – i felt og under etterarbeidet.
 - **Strukturens Intrasis-ID:** Dette er forholdsvis vanlig å notere. Knytter prøven enkelt og greit til sin funnkontekst.
 - **Strukturtype:** Ikke alltid nødvendig, men kan være kjekt for hurtig sortering.
 - **Lagnr.:** Spesielt viktig når prøvene tilknyttes tegnede lag som ikke blir gitt en Intrasis-ID
 - **Topp/bunn:** Kan være greit ved sortering av prøver i etterkant
- **Beholderens nummer (hvis du tar ut prøven i flere beholdere):**
- **Dato:** Veldig kjekt for å holde oversikt over progresjon og framgang, men også for å undersøke eventuelle feil eller mangler i dokumentasjonen i etterkant.
- **Initialer på den som tok ut prøven:** Gjør det enkelt å identifisere hvem som tok ut prøven, hvis det skulle være behov for å vite mer om udokumenterte funnomstendigheter, påpeke misforståelser i dokumentasjonsrutiner osv.
- **Prøvens orientering:** Dette gjelder først og fremst for mikromorfologi og gjøres for å tydeliggjøre hva som er opp og ned, og fram- og bakside av prøven. Dette er viktig informasjon ved analysearbeidet ved laboratoriet og viktig for å sikre en god tolkning.